

Fazy niepowodzeń szkolnych

12 sierpnia 2013

Fazy niepowodzeń szkolnych to etapy, przez które przechodzi uczeń, kiedy doświadcza trudności w nauce. Są to:

1. Faza zaskoczenia – Uczeń jest zaskoczony swoimi trudnościami, jest zszokowany i nie rozumie, dlaczego ma problemy.
2. Faza negacji – Uczeń neguje swoje trudności, uważa, że nie jest poważny, że przejdzie przez nie bez większego wysiłku.
3. Faza frustracji – Uczeń zaczyna odczuwać frustrację, jest zniechęcony i rozczarowany swoimi trudnościami. Może mieć trudności z motywacją i zaangażowaniem się w naukę.
4. Faza depresji – Uczeń jest zniechęcony i załamany, czuje się beznadziejnie i nie widzi żadnego wyjścia z sytuacji. Może mieć trudności z radzeniem sobie z emocjami i brakiem poczucia własnej wartości.
5. Faza akceptacji – Uczeń akceptuje swoje trudności, przyjmuje do wiadomości, że potrzebuje pomocy i zaczyna działać, by je przezwyciężyć.

W badaniach nad niepowodzeniami szkolnymi ustalono cztery fazy.

Początkowa – pojawiają się niedostrzegalne jeszcze braki w wiadomościach, pierwsze symptomy niezadowolenia ze szkoły, negatywne formy ustosunkowania się dziecka do szkoły (unikania) brak chęci do nauki, zainteresowania nauką.

Druga faza to zaawansowane braki w wiadomościach częstokroć ukryte pod „płaszczkiem” bardzo dobrego zachowania. Takie braki w wiadomościach powodują, że dzieci oszukują, odpisują prace domowe. Dochodzi do opóźnień programowych.

Trzecia faza – pojawiają się oceny niedostateczne i pewne

ustosunkowania uczniów:

pozytywne – ujawnienie konfliktu poprzez walkę, agresję, bunt,

negatywne – zamknięcie się w sobie, wycofanie się.

Czwarta faza – to drugoroczność, czyli oficjalne stwierdzenie niepowodzenia ucznia w nauce.

Poznanie przyczyn niepowodzenia szkolnego dzieci jest jednym z głównych i pierwszych etapów ich przewycięzania, prowadzącego do umożliwienia osiągnięcia powodzenia w nauce. Jeśli nie ustalimy przyczyn, to samo „*staranie się*” zlikwidowania braków w wiadomościach nie wystarczy, a niepowodzenie szkolne będzie się pogłębiać.

Na wyniki nauki szkolnej bardzo duży wpływ ma przecież najbliższe otoczenie (środowisko), w którym dziecko żyje, rozwija się i zdobywa doświadczenie. Do osiągnięcia pozytywnej motywacji uczenia się konieczna jest (jak widzimy) współpraca szkoły z domem rodzinnym, rodziców z wychowawcą klasy i nauczycielami. Nie może być żadnej rozbieżności pomiędzy wymaganiami szkoły i domu, wszystkie sprawy trzeba rozwiązywać na płaszczyźnie współdziałania i współpracy.

Efekty uczenia się dziecka zależą w dużej mierze od stosunku rodziny do jego nauki i od organizacji warunków sprzyjających nauce. Stosunek rodziców do nauki wpływa na odpowiednie traktowanie przez dziecko pracy szkolnej, wymagań szkoły, zadań jakie ma wykonać. Rodzice powinni organizować naukę w domu, ich troska o to, aby czas nauki domowej był należycie wykorzystany, pomaga szkole w podnoszeniu wyników nauczania. Sprzyjające warunki do nauki w domu przyczyniają się do zdobywania nawyku systematycznego uczenia się.

W postępowaniu z dzieckiem, u którego pragniemy ukształtować pożądane sposoby zachowania, należy wykazać dużo spokoju, cierpliwości, a jednocześnie stanowczości i konsekwencji. „*Dziecko nie jest bierną masą, którą można swobodnie*

modelować. Posiada ono własne dążenia, pragnienia, potrzeby, wiele możliwości psychicznych i całą skalę pobudek do działania, przejawiającą się w różnych formach aktywności.”[1]

Dziecko uczy się w szkole sposobów postępowania, formuł zachowania się – by były one trwałe musimy dołożyć starań, by sytuacja w której przebiega wychowanie była jak najbardziej sprzyjająca. Wyniki uczenia się dziecka w dużym stopniu są zasługą rodziców jako organizatorów i propagatorów nauki, dlatego też powinni oni dążyć do rozwijania u swojego dziecka potrzeby osiągnięć, tak ważnej nie tylko w procesie uczenia się, ale i w życiu.

Zachęcanie dzieci do osiągnięć wyrabia u nich postawę czynną, kształci przedsiębiorczość, rozwija inicjatywę i wiarę w siebie, a tym samym przyczynia się do uzyskania pozytywnych wyników w nauce.

Powodzenie jest przeciwieństwem niepowodzenia i tak też wyglądają zachowania rodziców, warunki życia i pracy zapewniane i potrzebne dziecku. Same chęci dziecka nie wystarczają. Odpowiednie warunki domowe, wyrobienie nawyku systematyczności, pracowitości i obowiązkowości są warunkami powodzenia szkolnego.

„Lepsze wyniki w pracy szkolnej osiągają te dzieci, które uczestniczą w pracach domowych... Pomaga to im w podejmowaniu decyzji przy rozwiązywaniu zadań i problemów, uczy wytrwałości i odpowiedzialności. Jeśli obowiązkom domowym towarzyszy jeszcze atmosfera życzliwości kształtująca kulturę bycia i szacunek dla takich wartości, jak dobroć, prawdomówność, sprawiedliwość, otwartość, uczciwość, rzetelność, odpowiedzialność, tolerancja, miłość – wówczas dziecko łatwiej znajduje swoje miejsce w szkole; łatwiej odnosi sukcesy.”[2]

[1] Z. Putkiewicz, *Uczenie się i nauczanie*, Warszawa 1973 r., s. 150

[2] St. Tubek: Kilka porad dla rodziców, [w: Edukacja i Dialog. nr 8/1996 r., s. 58]

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.